

Ocenianie na lekcjach przyrody w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Dobroniu

I. Założenia przedmiotowego systemu oceniania

1. Ocenianie na lekcji przyrody ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia.
2. Zakłada się, iż każdy uczeń na miarę swoich możliwości intelektualnych oraz charakterologicznych robi wszystko, aby osiągnąć sukces.
3. Ocena ma dostarczyć uczniom, rodzicom i nauczycielowi rzetelnej informacji o specjalnych uzdolnieniach, postępach i trudnościach ucznia.
4. Ocenie podlegają wszystkie wymienione formy aktywności ucznia.
5. Każda ocena jest opatrzona komentarzem nauczyciela ustnym lub pisemnym.
6. Zawartością komentarza są wskazówki dla ucznia, w jaki sposób może on podnieść swoje osiągnięcia edukacyjne.
7. Wymagania edukacyjne sformułowane są na podstawie podstawy programowej oraz „Programu nauczania przyrody w klasie 4 szkoły podstawowej, Wydawnictwa Nowa Era, autorstwa Anny Zdzienickiej.
8. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen.
9. Stosuje się pięć poziomów wymagań: konieczny, podstawowy, rozszerzający, dopełniający, wykraczający.
10. Sprawdziany długie tzw. prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od powrotu do szkoły po uprzednim zapoznaniu się z wymaganiami.
11. Przy poprawianiu prac i pisaniu w drugim terminie, kryteria ocen nie zmieniają się, a otrzymana ocena jest wpisana do dziennika.
12. Uczeń ma prawo do poprawy oceny ze sprawdzianu w ciągu jednego tygodnia od rozdania prac, w wyznaczonym przez nauczyciela terminie poza lekcjami przyrody (w wyjątkowych przypadkach poprawa może odbywać się na lekcjach).
13. Prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem informacja o pracy klasowej zanotowana wcześniej w dzienniku lekcyjnym
14. Pracę klasową poprzedza powtórzenie materiału nauczania.
15. Sprawdziany długie oddawane będą w terminie dwóch tygodni od ich napisania.
16. Wszystkie sprawdziany uczeń musi poprawić, czyli dokonać analizy i korekty popełnionych błędów.
17. Kartkówki mogą obejmować materiał z ostatnich trzech lekcji.
18. Uczniowie są zobowiązani do prowadzenia zeszytów przedmiotowych, ocenie podlega zarówno poprawność merytoryczna rozwiązywanych zadań, jak i estetyka oraz systematyczność.
19. Dwa razy w półroczu uczeń może zgłosić nie przygotowanie do lekcji bez żadnych sankcji (nie dotyczy zapowiadanych sprawdzianów).
20. Wszystkie oceny są jawne i umotywowane, uczeń otrzymuje co najmniej 4 oceny w półroczu.
21. Każda ocena posiada wagę, stosuje się średnią ważoną.

Ocena:	Wartość:	Ocena:	Wartość:
6	6,0	3+	3,5
6-	5,75	3	3,0
5+	5,50	3-	2,75
5	5,0	2+	2,5

Ocena:	Wartość:	Ocena:	Wartość:
5-	4,75	2	2,0
4+	4,5	2-	1,75
4	4,0	1+	1,5
4-	3,75	1	1

22. Ocena klasyfikacyjna roczna jest ustalana z uwzględnieniem oceny śródrocznej (ocenie rocznej podlega praca ucznia w całym roku szkolnym).
23. Inne zasady wynikają ze statutu szkoły lub stosownych przepisów.
24. W razie konieczności dodatkowe ustalenia mogą zostać wprowadzone w przypadku zgody większości uczniów.

II. Obszary aktywności podlegające ocenianiu na lekcjach biologii (waga).

1. Prace domowe (waga 1), których uczeń uwzględnia różne źródła wiedzy oceniane wg kryteriów oceny przedmiotowej.
2. Kartkówki (waga 2) tzw. prace pisemne krótkie sprawdzające przyrost wiedzy i umiejętności niezbędnych do dalszego realizowania programu, z co najwyżej trzech lekcji.
3. Sprawdziany tzw. prace klasowe długie (waga 3), mające na celu sprawdzenie przyrostu wiedzy i zastosowania jej do rozwiązywania problemów.
4. Wypowiedzi ustne (waga 2): ocena aktywności na lekcjach, umiejętność podjęcia dialogu, udział w dyskusji w realizowanym temacie, praca w grupie.
5. Referaty (waga 1)– prace pisemne rozszerzające omawiany temat poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji.
6. Planowanie i prowadzenie prostych doświadczeń, obserwacji, analiza wyników, prezentacja, dokumentacja (waga 1).
7. Prace pozwalające ocenić zdolności twórcze i manualne uczniów (waga 1).
8. Praca w grupie (waga 1).
9. Konkursy szkolne (waga 2), międzyszkolne, powiatowe, ogólnopolskie (waga 3).

III. Metody sprawdzania osiągnięć.

1. Praca domowa jest oceniana w zależności od jej charakteru wg ustalonych zasad. Uczeń ma prawo do poprawienia błędnie wykonanej pracy domowej, ocenę negatywną z pracy domowej może otrzymać tylko w przypadku jej niewykonania, braku zeszytu z wykonaną pracą , udowodnionej niesamodzielności w jej wykonaniu .
2. Prace pisemne (kartkówki , prace klasowe) Ocenę pozytywną otrzymuje uczeń, który posiada podstawowe wiadomości i uzyskał co najmniej 35 % maksymalnej ilości punktów. Stopień bardzo dobry z pisemnej pracy otrzymuje uczeń , który uzyskał co najmniej 90 % maksymalnej ilości punktów, stopień celujący 100%.

Przy ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

- 1) 34% i mniej możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny;
- 2) 35% - 50% - dopuszczający;
- 3) 51% - 75% - dostateczny;
- 4) 76% - 90% - dobry;
- 5) 91% - 99% - bardzo dobry;
- 6) 100% – celujący.

Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

- 1) poniżej 23% możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny;

- 2) 23% - 41% - dopuszczający;
- 3) 42% - 57% - dostateczny;
- 4) 58% - 73% - dobry;
- 5) 74% - 94% - bardzo dobry;
- 6) 95% - 100% - celujący.

Odstępstwo od zasad zawartych w ust. 3 i 4 wynosi 1 – 5% w zależności od stopnia trudności sprawdzianu

3. Ocena wypowiedzi ustnej : uczeń otrzymuje ocenę wg kryteriów opisanych poniżej:
 - **niedostateczny** – odpowiedź nie spełnia wymagań podanych kryteriów ocen pozytywnych;
 - **dopuszczający** – niezbędna wiedza konieczna z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu i nieodzowna w toku dalszego kształcenia. Podczas wypowiedzi możliwe są liczne błędy, w zakresie wiedzy merytorycznej, jak i w sposobie jej prezentowania, uczeń zna jednak podstawowe pojęcia i przy pomocy nauczyciela zasadniczo udziela odpowiedzi na podstawowe pytania;
 - **dostateczny** - spełnia wymagania podstawowe, odpowiedź odbywa się przy niewielkim ukierunkowaniu ze strony nauczyciela;
 - **dobry** – odpowiedź zasadniczo samodzielna zawiera treści podstawowe uzupełnione w nieco trudniejszą wiedzę, rozszerzającą, uczeń nie wyczerpuje zagadnienia;
 - **bardzo dobry** – odpowiedź wyczerpująca (wiedza podstawowa +rozszerzająca + dopełniająca) wyciągane są wnioski, występuje wiedza całościowa, treść nie wykracza poza program;
 - **celujący** – odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykracza poza obowiązujący program nauczania, zawiera treści zaczerpnięte z literatury popularnonaukowej, śledzi na bieżąco i zna osiągnięcia z dziedziny biologii i nauk matematyczno – przyrodniczych oraz prezentuje własną opinię na ich temat, osiąga sukcesy na olimpiadach i konkursach przyrodniczych.
4. Referaty – w ocenie referatu będzie brane pod uwagę:
 - zrozumienie tematu;
 - zakres wiedzy;
 - sposób prezentacji;
 - język, ortografia, interpunkcja, styl, gramatyka, słownictwo;
 - konstrukcja pracy i jej forma graficzna;
 - liczba źródeł informacji i prawidłowy zapis literatury;
5. Aktywność i przygotowanie do lekcji - oceny są wystawiane pod koniec półrocza w oparciu o „plusy-aktywność na zajęciach i „minusy”- nie przygotowanie do zajęć zakończone sankcjami oceny niedostatecznej . Zainteresowani oraz inni uczniowie mogą zgłaszać uwagi lub wnioskować zmianę wystawionego stopnia. Ostateczna decyzja należy do prowadzącego zajęcia.
6. Praca w grupie i prezentacja projektu ranga . Kryteria ustalone przed prezentacją.
7. Planowanie, przeprowadzanie i odnotowywanie wyników obserwacji lub doświadczenia.

Kryteria oceny:

- umiejętność przygotowania i przeprowadzenia prostej obserwacji i doświadczenia;
- prawidłowość prowadzenia dokumentacji;
- poprawność wykonania notatki z obserwacji i doświadczenia;
- poprawność wykonania rysunku z obserwacji mikroskopowej;

- poprawność wnioskowania na podstawie obserwacji i doświadczenia;

IV. Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia.

Podsumowaniem edukacyjnych osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym są ocena śródroczna i ocena roczna. Wystawia je nauczyciel po uwzględnieniu wszystkich form aktywności ucznia oraz wagi ocen cząstkowych (co najmniej czterech). Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest na podstawie uzyskanych w ciągu półrocza ocen cząstkowych. Przedziały uzyskanych średnich ocen kwalifikują na odpowiednie oceny śródroczne i roczne:

Średnia ważona	Stopień
1,60 i poniżej	niedostateczny
od 1,61 do 2,60	dopuszczający
od 2,61 do 3,60	dostateczny
od 3,61 do 4,60	dobry
od 4,61 do 5,50	bardzo dobry
od 5,51	celujący

V. Indywidualizacja metod pracy z uczniem i dostosowanie procesu oceniania.

1. Uczniowie posiadający orzeczenie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz osoby, dla których ze względu na stwierdzone dysfunkcje został opracowany plan działań wspierających mają prawo do indywidualizacji metod i form pracy podczas lekcji, zróżnicowania prac domowych, dostosowania oceniania i trudności sprawdzianów do ich możliwości oraz systematycznego motywowania ucznia do pracy.
2. Indywidualizacja metod i form pracy podczas lekcji przyrody polega na:
 - zadawaniu pytań pomocniczych oraz dawaniu wskazówek i sugestii podczas wypowiedzi ustnej oraz pracy samodzielnej ucznia w czasie lekcji (np. wypełnianie zeszytu ćwiczeń)
 - umożliwieniu wyszukania w tekście odpowiedzi na zadane pytanie
 - ułatwienie zrozumienia treści lub odpowiedzi na zadane pytanie poprzez wskazanie uczniowi rysunków, schematów pomocniczych lub filmów
 - kontrolowaniu zapisu prowadzonego w zeszycie i rozumienia jego treści
3. Zróżnicowanie prac domowych dla uczniów o specjalnych wymaganiach edukacyjnych polega na:
 - zwolnieniu z obowiązkowej pracy domowej, jeżeli nauczyciel uzna, że może ona wykraczać ponad jego możliwości
 - udzielaniu dodatkowych wyjaśnień i wskazówek dotyczących pracy domowej
 - zadawaniu dodatkowych prac domowych ułatwiających opanowanie wiedzy wskazanej w wymaganiach edukacyjnych
4. Dostosowanie oceniania i trudności sprawdzianów do możliwości ucznia o specjalnych wymaganiach edukacyjnych polega na:
 - obniżeniu maksymalnie o 5% przyjętych kryteriów oceniania na poszczególne oceny
 - zastąpieniu niektórych pytań poziomów C i D pytaniami dotyczącymi tych samych zagadnień z poziomów A i B
 - zamianie zadań otwartych na zamknięte
 - dołączaniu do treści zadania dodatkowych wyjaśnień dotyczących sposobu rozwiązania zadania
5. Systematyczne motywowanie ucznia polega na:
 - kontrolowaniu dodatkowych prac domowych i omawianiu poprawności ich wykonania z naciskiem na pochwały

- stwarzaniu uczniowi dodatkowych możliwości poprawy sprawdzianu
 - docenianiu udziału ucznia w lekcji (pochwały, plusy lub ocena)
 - zapewnianiu ucznia, że w razie trudności w nauce może zawsze zwrócić się o pomoc do nauczyciela
 - dobranie odpowiedniego miejsca w klasie (np. ławka blisko nauczyciela)
6. Nauczyciel wspiera również rozwój zainteresowań uczniów wyróżniających się wiedzą i umiejętnościami w zakresie danego przedmiotu (przyroda) poprzez działania:
- opracowanie dodatkowych pytań w ramach prac klasowych umożliwiających otrzymanie przez ucznia oceny celującej (100%)
 - przygotowanie dodatkowych prac domowych- dla chętnych
 - przygotowanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych
 - wskazywanie literatury uzupełniającej
 - systematyczne motywowanie ucznia do pracy poprzez ocenianie dodatkowych prac ucznia
 - organizowanie wycieczek tematycznych.
 - wystawienie oceny celującej za osiągnięcia ucznia w konkursach i olimpiadach przedmiotowych lub w szczególnych przypadkach za wyjątkowo twórcze i oryginalne osiągnięcia w nauce, oparte na gruntownej wiedzy i umiejętnościach wykraczających poza zakres programu przedmiotu.

VI. Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych.

1. Ustalona przez nauczyciela ocena niedostateczna klasyfikacyjna/roczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego.
2. Przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna, wyższa niż niedostateczna, z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych może być zmieniona w wyniku sprawdzianu całorocznego.
3. Rodzice (opiekunowie prawni) ucznia mogą zwrócić się do dyrektora szkoły z pisemną prośbą o przeprowadzenie sprawdzianu z zajęć edukacyjnych w celu ustalenia oceny o jeden stopień wyższej niż przewidywana, jeśli jest oceną niezadowalającą ucznia i nie jest oceną niedostateczną.
4. Rodzice (opiekunowie prawni) ucznia mają prawo odwołać się do dyrektora szkoły z pisemną prośbą o przeprowadzenie sprawdzianu w przypadku, gdy wystawiona ocena klasyfikacyjna/ roczna z zajęć edukacyjnych nie są ocenami niedostatecznymi, a zdaniem ucznia lub rodziców są wystawione niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania ocen.

Agnieszka Dolewa